

РОЗДІЛ 3 МЕНЕДЖМЕНТ

УДК 650.18

DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/3-105-4>

Вінниченко О. В.

Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4681-7975>

Шептуха О. М.

Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6117-5125>

Тохтамиш Т. О.

Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5534-3284>

КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті узагальнено теоретичні та методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємства. Розкрито сутність конкурентоспроможності, як основи для стратегічного розвитку. Розглянуто класифікацію методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. Систематизовано переваги та недоліки методів оцінки конкурентоспроможності. Визначено основні проблеми, що виникають під час дослідження конкурентоспроможності підприємств. Виділено принципи, відповідно до яких реалізується процес оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Зазначено, що теоретико-методологічна модель оцінювання складається з трьох ключових організаційно-економічних блоків: ідентифікаційного, аналітичного та інформаційно-методичного. Розраховано інтегральний рівень конкурентоспроможності продукції ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «Карлсберг Україна».

Ключові слова: конкурентоспроможність підприємства, методичний підхід, оцінка, конкуренти, інтегральний показник конкурентоспроможності.

Постановка проблеми. У сучасних умовах конкурентоспроможність підприємства є однією з ключових категорій ринкової економіки. Важливою складовою механізму підтримки належного рівня конкурентоспроможності є процес її оцінювання, в ході якого виявляються як сильні, так і слабкі сторони, внутрішні резерви та потенційні ризики. Це, у свою чергу, дає змогу ефективно планувати діяльність і розвиватися, спираючись на наявні конкурентні переваги.

Оцінювання конкурентоспроможності – це складне, багатогранне завдання, що передбачає систематичний аналіз та тлумачення комплексу показників, які всебічно характеризують різні аспекти функціонування підприємства та формують його позиції на ринку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В економічній літературі приділяється значна увага різним аспектам проблем конкурентоспроможності підприємства та визначенню методів її оцінки. Вагомий науковий внесок у розвиток теорії і практики конкурентоспроможності підприємства зробили такі зарубіжні й вітчизняні науковці, як: Герасимова В.О., Резанов Є.О. [1], Кваско А.В. [2], Кириченко О.М., Мігдальський А.В. [4], Сита Є.М. [5], Левицька А.О. [6], Суханов А.В. [7] та ін.

Герасимова В.О. та Резанов Є.О. [1] акцентують увагу на необхідності стратегічного підходу до підвищення конкурентних переваг і підкреслюють важливість постійного моніторингу зовнішнього середовища. Особливу увагу у [2] приділено SWOT-аналізу, матричним моделям, бенчмаркінгу. Зазначено, що для ефективного використання методів необхідне врахування специфіки

діяльності конкретного підприємства. Кириченко О.М. та Мігдальський А.В. [4] пропонують власну методику, що базується на інтегруванні внутрішніх та зовнішніх факторів через систему показників. Ними зроблено акцент на тому, що інформаційна база та об'єктивність оцінювання мають вирішальне значення для точності результатів. Сита Є.М. [5] проводить порівняльний аналіз існуючих методик оцінки конкурентоспроможності (баловий метод, SWOT-аналіз, матриці БКГ, GE/McKinsey, інтегральна оцінка тощо) та виокремлює їх сильні й слабкі сторони. Окремо наголошується на важливості адаптації методик до галузевих особливостей. Левицька А.О. [6] систематизує підходи на основі джерел формування даних, рівня аналізу (мікро, мезо, макро) та специфіки показників. Зроблено висновок про необхідність поєднання різних методів, оскільки кожен має обмеження в практичному застосуванні. У дослідженні [7] систематизовано методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства. Пропонується етапність оцінки, яка охоплює вибір методики, визначення показників, розрахунок інтегрального коефіцієнта та формування висновків для прийняття управлінських рішень.

Проте питання теоретичного та методичного забезпечення конкурентоспроможності в науковій літературі розкрито недостатньо повно.

Вирішення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Проблематика оцінки конкурентоспроможності підприємства залишається надзвичайно актуальною і вимагає подальших досліджень. Більш глибокого аналізу потребують методологічні та прикладні аспекти її оцінки.

Мета статті: систематизація теоретико-методичних підходів до оцінки конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкурентоспроможність підприємства класифікується за різними критеріями, зокрема: за характером ринкової присутності, тривалістю прояву, рівнем стійкості, стратегічною орієнтованістю, метою діяльності, способом досягнення цілей, ступенем активності на ринку та іншими параметрами.

Сучасна наукова література пропонує широкий спектр підходів до трактування поняття «конкурентоспроможність підприємства» [1; 2; 3], які варіюються від загальноприйнятих теоретичних моделей до деталізованих концепцій, що охоплюють як сутність цього явища, так і підходи до його оцінювання й управління. Багатозначність та системність цього поняття відображена в численних його визначеннях.

Конкурентоспроможність підприємства визначається його здатністю: виробляти продукцію, яка відповідає ринковим потребам; ефективно застосовувати внутрішні ресурси; адаптуватися до змін у споживчих уподобаннях і платоспроможності; зміцнювати свої позиції на ринку.

Це поняття є не лише індикатором поточної ефективності підприємства, а й базисом для довгострокового стратегічного розвитку. Комплексна оцінка конкурентоспроможності дозволяє ухвалювати гнучкі та науково обґрунтовані управлінські рішення, що сприяють адаптації до ринкових умов, стабілізації фінансів і зміцненню конкурентних позицій.

На сьогодні не існує єдиної уніфікованої методики оцінки конкурентоспроможності підприємства та чіткого переліку показників, що застосовуються в межах окремих підходів. Саме тому актуальними залишаються дослідження методологічних засад оцінювання цієї категорії як елемента стратегічного менеджменту [4; 5].

Для аналізу конкурентних позицій підприємства застосовуються різноманітні методичні підходи: індикативний аналіз, аналіз ієрархій, оцінювання конкурентних переваг, експертні методи, інтегральні таксономічні оцінки, матричні моделі тощо.

Згідно з науковими джерелами [2; 6], виділяють п'ять головних класифікаційних груп методів оцінювання конкурентоспроможності підприємств (рис. 1):

- за типом оцінювання (кількісні та якісні);
- за формою представлення результатів (інтегральні, індексні, бальні);
- за використовуваними показниками (фінансові, ринкові, операційні);
- за функціональними аспектами діяльності (виробництво, маркетинг, організація);
- за рівнем прийняття рішень (стратегічний, тактичний, операційний).

Таким чином, системне оцінювання конкурентоспроможності підприємства передбачає використання комплексу методів, які поєднують кількісні й якісні показники. Це, у свою чергу, сприяє розробці дієвих стратегій конкуренції в умовах постійних змін ринкового середовища.

У процесі визначення конкурентоспроможності підприємства застосовуються різні підходи,

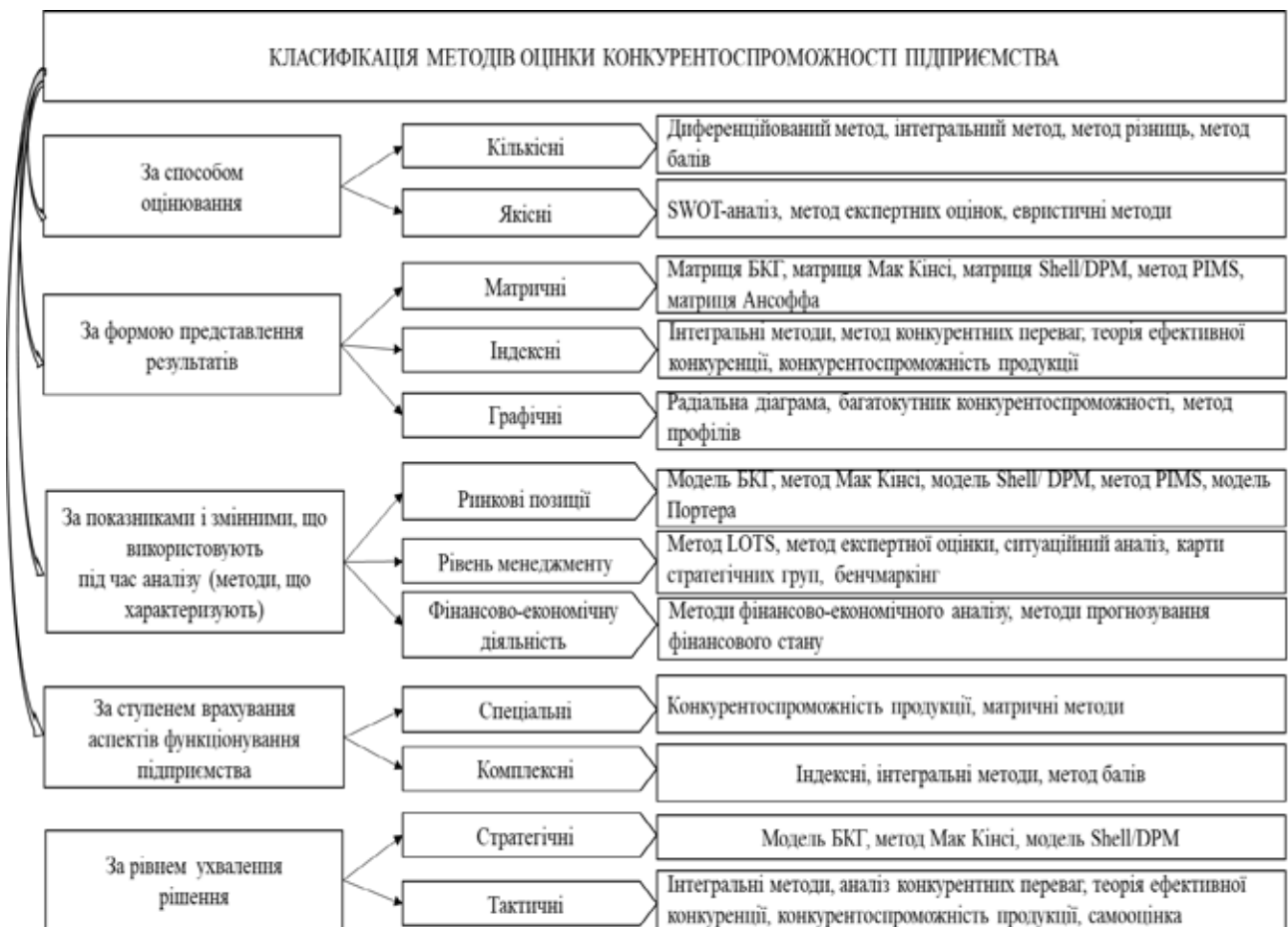

Рис. 1. Класифікація методів оцінки конкурентоспроможності підприємства

Джерело: складено на основі [7]

що дозволяють здійснювати аналіз з використанням кількісних, індексних, матричних, графічних і комплексних методик.

Усі ці методи взаємопов'язані між собою, що забезпечує всебічний підхід до вивчення конкурентного становища підприємства та розробки ефективних напрямів його розвитку в умовах конкурентного ринку.

Сучасна економічна наука поки не має єдиної методології для оцінювання рівня конкурентоспроможності підприємств, що зумовлює застосування широкого спектра аналітичних підходів. Різноманітність існуючих методів викликає потребу в їх систематизації через класифікаційні ознаки.

До основних методів оцінки конкурентоспроможності відносяться: аналіз життєвого циклу продукції, вивчення ринкової частки, теорія ефективної конкуренції, концепція конкурентних переваг, методики оцінки конкурентоспроможності товару, матричні моделі, методи, що ґрунтуються на мультиплікаторній теорії, а також інтегральні підходи. Кожен із зазначених методів має як переваги, так і обмеження, що вимагає ретельного й обґрунтованого вибору методів відповідно до специфіки конкретного дослідження (рис. 2) [2; 3; 7].

Аналіз теоретичних і методологічних підходів до оцінювання конкурентоспроможності підприємств, представлений у науковій літературі, дозволяє сформулювати такі загальні висновки:

1. Кожен підхід до оцінювання конкурентоспроможності підприємства базується на використанні специфічного набору чинників та економічних

індикаторів, які є визначальними у формуванні підсумкових результатів аналізу.

2. Методології оцінки відрізняються формами реалізації – від створення матричних моделей і порівняльних таблиць до застосування експертних методів і багатофакторного аналізу.

3. З метою врахування особливостей галузі, технічних характеристик і специфіки діяльності підприємства різні методики передбачають можливість варіативного вибору змінних і їхньої структури для дослідження.

4. Кожен із застосованих методів має як переваги, так і обмеження, що зумовлює доцільність їх комбінованого використання для отримання більш повної та об'єктивної оцінки конкурентоспроможності.

5. Застосування різних підходів до оцінювання може спричинити розбіжності у результатах, що потребує додаткового аналізу та врахування потенційних відмінностей.

Серед основних проблем, які виникають під час дослідження конкурентоспроможності підприємств, виділяють:

1. Обмежений доступ до первинних даних у зв'язку з їхньою конфіденційністю, що ускладнює отримання достовірної інформації для проведення аналізу.

2. Труднощі у визначенні ринкової частки підприємства, що є одним із ключових критеріїв конкурентоспроможності.

3. Висока різноманітність існуючих методик потребує від дослідників глибоких знань в економіці для правильного тлумачення отриманих результатів.

Метод	Переваги	Недоліки
Засновані на аналізі порівняльних переваг	Найбільш простий у розрахунках та поширений	Статичність отриманих оцінок, неможливість адекватно оцінити конкурентні позиції підприємства
Методи, що базуються на теорії рівноваги підприємства і галузі	Якісне опіювання різних країн на галузевому рівні	Великою мірою об'єктивно відображає лише зовнішні умови, майже не характеризує здатність до адаптації
Основані на теорії якості товару	Аналіз якості виготовленої продукції та значна увага до споживачів	Не враховується ефективність виробничо-збутової політики, використовується для виробництва одного виду продукції
Побудовані на основі теорії ефективної конкуренції	Аналіз внутрішнього стану, порівняння з внутрішньогалузевими показниками	Великий обсяг розрахунків, неможливість оцінити фактори конкурентоспроможності в динаміці, складне узагальнення результатів
Матричні методи	Можливість дослідження розвитку конкуренції в динаміці	Обмежена кількість характеристик, що використовують для оцінки, концентрація на одній стратегії
Інтегральний метод	Прості та наочні методи, які дозволяють отримати оцінку конкурентної позиції підприємства	Не враховує галузеві особливості, обмеженість використання для підприємств зі значною номенклатурою товарів
Основані на теорії мультиплікаторів	Можливість оцінити велику кількість показників підприємства	Громіздкий метод, об'єктивність результатів в нетривалому проміжку часу
Визначення конкурентної позиції на основі стратегічного потенціалу підприємства	Аналіз окремих елементів підприємства	Складність інформаційного забезпечення, трудомісткий алгоритм розрахунку
Основані на порівнянні з еталоном	Наочний метод, дає порівняльну оцінку	До складу аналізованих факторів не включають показники, що характеризують силу і напрям впливу зовнішнього середовища

Рис. 2. Переваги та недоліки методів оцінки конкурентоспроможності

Джерело: авторська розробка

Отже, вибір методів оцінювання конкурентоспроможності підприємства повинен враховувати як галузеві особливості та наявність інформації, так і можливість поєднання кількох підходів для отримання комплексного аналізу конкурентних позицій суб'єкта господарювання.

У сучасних ринкових умовах оцінка конкурентоспроможності набуває стратегічного значення як одна з ключових управлінських функцій, що сприяє адаптації підприємства до змін, підвищенню його ефективності та забезпеченню сталого розвитку в конкурентному середовищі.

Теоретичні та методичні засади, на яких базуються дослідження конкурентоспроможності підприємства, зображено на рис. 3.

Процес оцінювання конкурентоспроможності реалізується відповідно до низки принципів, серед яких:

- системність – всебічне охоплення усіх аспектів діяльності підприємства;
- комплексність – врахування ключових показників ефективності;

- об'єктивність – неупереджене трактування результатів;

- оптимальність – орієнтація на досягнення найвищого рівня конкурентоспроможності;

- науковість – використання економіко-математичних методів;

- інформаційна забезпеченість – застосування актуальних даних;

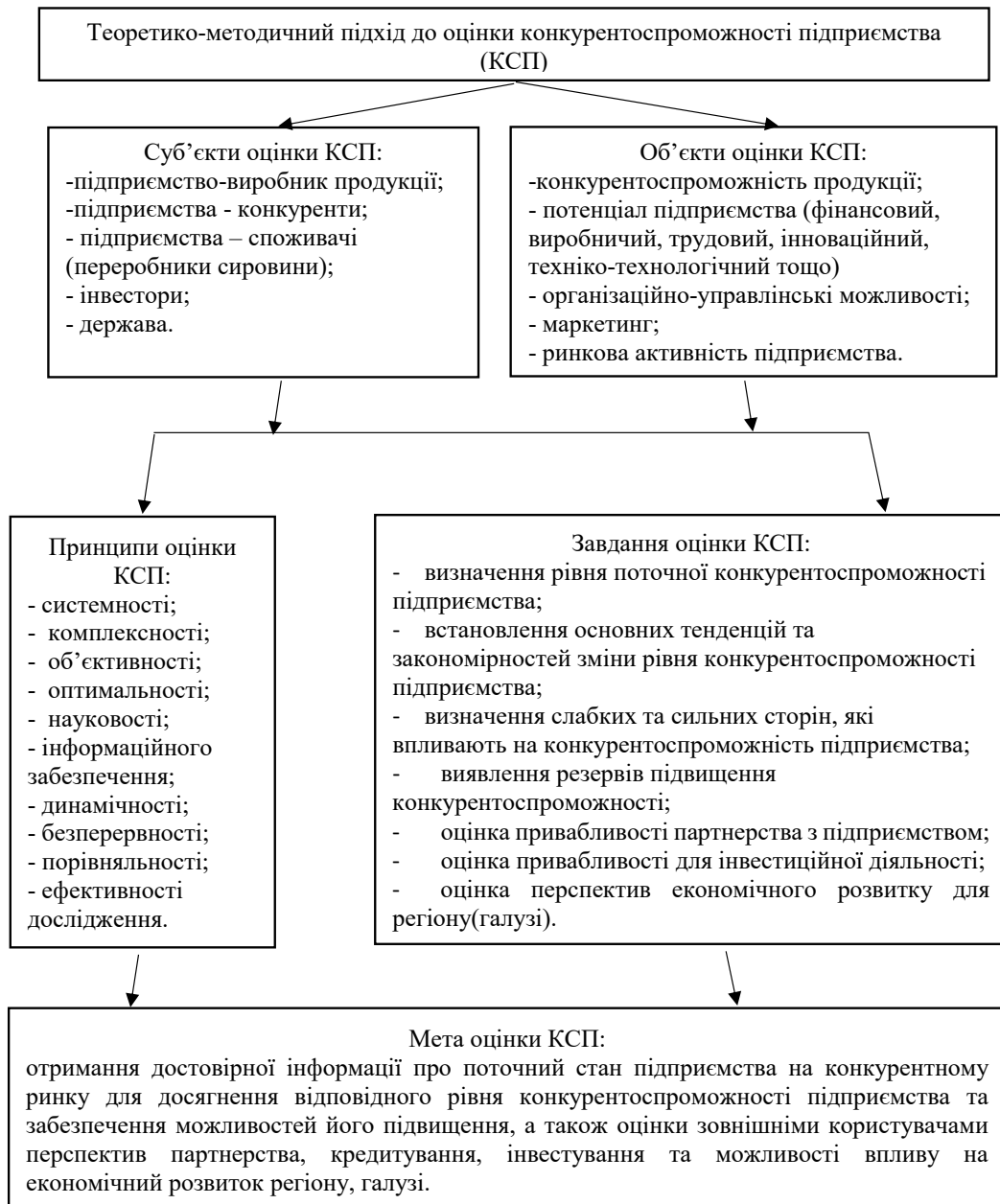
- динамічність – урахування змін внутрішнього та зовнішнього середовища;

- безперервність – постійний моніторинг конкурентної позиції;

- порівняльність – можливість зіставлення з іншими підприємствами;

- ефективність – спрямованість на оптимізацію оцінювання з огляду на стратегічні цілі.

Оцінювання конкурентоспроможності підприємства передбачає всебічний аналіз основних фінансово-економічних показників, які відображають здатність підприємства адаптуватися до ринкових умов, ефективно використовувати наявні

Джерело: авторська розробка

ресурси та досягати високих результатів у своїй діяльності. Теоретико-методологічна модель оцінювання складається з трьох ключових організаційно-економічних блоків:

- ідентифікаційний блок – визначає основні елементи оцінювання: об'єкт, суб'єкт, мету, завдання та принципи;

- аналітичний блок – охоплює процедуру проведення оцінювання, включаючи алгоритми розрахунків для визначення ринкових позицій підприємства;

- інформаційно-методичний блок – включає систему методичного, інформаційного, нормативного та технічного забезпечення, необхідного для реалізації процесу оцінювання.

Інтеграція цих блоків забезпечує узгодженість та повноту оцінювання, що створює надійну основу для прийняття стратегічних управлінських рішень щодо посилення конкурентних позицій підприємства.

Процес оцінки охоплює аналіз комплексу факторів, які впливають на здатність підприємства зберігати стійкість і ефективність у конкурентному середовищі. Особливу увагу приділяють аналізу щільності та спрямованості взаємозв'язків між чинниками, що формують конкурентоспроможність.

Для практичного дослідження було обрано ПрАТ «Оболонь» (м. Київ), що спеціалізується на виробництві та реалізації пива, алкогольних напоїв, мінеральної та безалкогольної води.

З метою оцінки інтегрального рівня конкурентоспроможності продукції ПрАТ «Оболонь» порівняно з його основним конкурентом ПАТ «Карлсберг Україна» - було проведено експертний аналіз із використанням ринкових даних. В основі аналізу лежала шкала оцінювання:

- від 0 до 0,5 – показник нижчий за конкурентний;

- 0,5 – показник на рівні конкурента;
- від 0,5 до 1,0 – показник вищий за конкурентний.

Результати свідчать, що інтегральний показник конкурентоспроможності продукції ПрАТ «Оболонь» (K_t) перевищив межу 0,5, що підтверджує перевагу продукції підприємства над аналогами конкурентів.

У табл. 2 наведено оцінку ефективності ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «Карлсберг Україна».

Значення показника E_p , яке перевищує межу 0,5, свідчить про високу ефективність діяльності підприємства та його перевагу над конкурентом за відповідним критерієм.

Інтегральний показник конкурентоспроможності продукції підприємства (K_k) визначається за відповідною формулою:

$$K_k = \sqrt{K_t \times E_p} = 0,579.$$

Отримане значення перевищує поріг 0,5, що свідчить про достатньо високий рівень конкурентоспроможності ПрАТ «Оболонь» у порівнянні з ПАТ «Карлсберг Україна».

Висновки з проведеного дослідження. Таким чином, прийняття управлінських рішень, спрямованих на підтримку конкурентних позицій, повинно носити випереджальний, прогностичний характер. Це пов'язано з тим, що рівень конкурентоспроможності підприємства відображає не лише його поточну ефективність, але й сукупний потенціал до сталого функціонування та стратегічного розвитку в умовах динамічного ринкового середовища.

Розрахований інтегральний показник конкурентоспроможності продукції ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «Карлсберг Україна» показав достатньо високий рівень конкурентоспроможності ПрАТ «Оболонь» у порівнянні з ПАТ «Карлсберг Україна».

Таблиця 1

Оцінка конкурентоспроможності пива ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «Карлсберг Україна»

Параметри продукції, P_i	Ваговий коефіцієнт, B_i	Показники		ПрАТ «Оболонь»	
		ПрАТ «Оболонь»	ПАТ «Карлсберг Україна»	оцінка	зважена оцінка
1. Економічні параметри:					
– роздрібна ціна світлого пива 5%, 0,5 л, грн.	0,20	22,99	38,56	1,0	0,2
– витрати на транспорт	0,05	магазини	магазини	0,5	0,025
– інші	0,05	–	–	0,5	0,025
2. Маркетингові параметри:					
– знижки з ціни, %	0,10	20	10	0,8	0,08
– торгова марка	0,15	впізнавана	впізнавана	0,5	0,075
– інші (акції)	0,05	є	немає	1,0	0,05
3. Споживчі параметри:					
3.1. Жорсткі параметри:					
– поживна цінність, ккал/100 г	0,05	38,5	41	0,6	0,03
– вміст вітамінів та мікроелементів	0,05	фільтроване	фільтроване	0,5	0,025
– інші (міцність, %)	0,05	4,5	5	0,3	0,015
3.2. М'які параметри:					
– вид тари	0,10	жерстяна банка	жерстяна банка	0,5	0,05
– колір упаковки	0,10	біло-золота	зелена	0,5	0,05
– інші	0,05	–	–	0,5	0,025
Конкурентоспроможність продукції, K_k	1,00				0,65

Джерело: створено авторами

Таблиця 2

Оцінка ефективності ПрАТ «Оболонь» та ПАТ «Карлсберг Україна»

Види ефективності	Ваговий коефіцієнт (В _і)	Показники		ПрАТ «Оболонь»	
		ПрАТ «Оболонь»	ПАТ «Карлсберг Україна»	оцінка	зважена оцінка
1. Інтегральний показник фінансово-економічної ефективності	1,00				0,64
– рентабельність активів	0,3	28,05	14,03	0,7	0,21
– загальна ліквідність	0,5	2,31	1,84	0,7	0,35
– фінансовіддача	0,05	0,74	0,52	0,7	0,035
– оборотність активів	0,15	1,65	2,25	0,3	0,045
2. Інтегральний показник виробничої ефективності	1,0				0,46
– фондівддача	0,2	2,90	3,11	0,4	0,08
– матеріалівддача	0,1	54,14	41,32	0,4	0,04
– продуктивність праці	0,3	5234,94	7116,24	0,4	0,12
– рентабельність продукції	0,3	31,26	26,96	0,6	0,18
– частка браку в товарній продукції	0,1	0,02	0,01	0,4	0,04
3. Інтегральний показник комерційної ефективності	1,0				0,47
– рентабельність реалізованої продукції	0,3	17,02	14,31	0,6	0,18
– рівень надійності поставок	0,1	0,95	0,95	0,5	0,05
– середній термін погашення кредиторської заборгованості	0,3	52	48	0,4	0,12
– середній термін погашення дебіторської заборгованості	0,3	33	26	0,4	0,12
Ефективність підприємства, Е _р					0,517

Джерело: створено авторами

Список використаних джерел:

- Герасимова В. О., Резанов Е. О. Конкурентоспроможність підприємства: сутність та фактори впливу в сучасних умовах. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 93–97.
- Кваско А. В. Аналіз методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Наукові записки*. 2017. № 1 (54). С. 111–118.
- Вінниченко О. В. Сутність і загальна характеристика методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Бізнес Інформ*. 2024. № 5. С. 327–333. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-327-333> (дата звернення 30.06.2025).
- Кириченко О. М., Мігдальський А. В. Методи оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5428> (дата звернення 15.07.2025).
- Сита Є. М. Дослідження існуючих методів оцінки конкурентоспроможності підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7522> (дата звернення 10.07.2025 р.).
- Левницька А. О. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємства: вітчизняні та закордонні підходи до класифікації. *Механізм регулювання економіки*. 2013. № 4. С. 155–161.
- Суханова А. В. Методичні підходи до оцінювання конкурентоспроможності підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-62> (дата звернення 15.07.2025 р.).

References:

- Herasymova V. O., Rezanov E. O. (2020) Konkurentospromozhnist pidpriemstva: sutnist ta faktory vplyvu v suchasnykh umovakh [Enterprise competitiveness: essence and influencing factors in modern conditions]. *Ekonomichnyi prostir*, vol. 154, pp. 93–97.
- Kvasco A. V. (2017) Analiz metodiv otsinky konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Analysis of methods for assessing the competitiveness of an enterprise]. *Naukovi zapysky*, vol. 1 (54), pp. 111–118.
- Vynnychenko O. V. (2024) Sutnist i zahalna kharakterystyka metodiv otsinky konkurentospromozhnosti pidpriemstva [The essence and general characteristics of methods for assessing the competitiveness of an enterprise]. *Biznes Inform*, vol. 5, pp. 327–333. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-327-333> (accessed June 30, 2025).
- Kyrychenko O. M., Mikhalskyi A. V. (2024) Metody otsiniuvannia konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Methods for assessing the competitiveness of an enterprise]. *Efektivna ekonomika*, vol. 2. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5428> (accessed July 15, 2025).
- Syta Ye. M. (2019) Doslidzhennia isnuichykh metodiv otsinky konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Research into existing methods for assessing the competitiveness of an enterprise]. *Efektivna ekonomika*, vol. 12. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7522> (accessed July 10, 2025).
- Levytska A. O. (2013) Metody otsinky konkurentospromozhnosti pidpriemstva: vitchyzniani ta zakordonni pidkhody do klasyfikatsii [Methods for assessing the competitiveness of an enterprise: domestic and foreign approaches to classification]. *Mekhanizm rehuliuвання ekonomiky*, vol. 4, pp. 155–161.
- Sukhanova A. V. (2021) Metodichni pidkhody do otsiniuvannia konkurentospromozhnosti pidpriemstva [Methodological approaches to assessing the competitiveness of an enterprise]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 26. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-62> (accessed July 15, 2025).

Vinnychenko Olena
Sheptukha Olena
Tokhtamysh Tetiana

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

A COMPREHENSIVE APPROACH TO ASSESSING THE COMPETITIVENESS OF AN ENTERPRISE

Summary

The article summarizes theoretical and methodological approaches to assessing the competitiveness of an enterprise. The essence of competitiveness as a basis for strategic development is revealed. It is noted that the competitiveness of an enterprise is determined by its ability: to produce products that meet market needs; to effectively use internal resources; to adapt to changes in consumer preferences and solvency; to strengthen its positions in the market. The classification of methods for assessing the competitiveness of an enterprise according to various characteristics is considered. In the process of determining the competitiveness of an enterprise, various approaches are used that allow for analysis using quantitative, index, matrix, graphic and complex methods. The main methods for assessing competitiveness include: product life cycle analysis, market share study, theory of effective competition, concept of competitive advantages, methods for assessing the competitiveness of a product, matrix models, methods based on multiplier theory, and integrated approaches. The advantages and disadvantages of methods for assessing competitiveness are systematized. The main problems that arise during the study of the competitiveness of enterprises are identified. The choice of methods for assessing the competitiveness of an enterprise should take into account both industry specifics and the availability of information, as well as the possibility of combining several approaches to obtain a comprehensive analysis of the competitive positions of a business entity. The principles according to which the process of assessing the competitiveness of an enterprise is implemented are highlighted. Among them: systematicity, complexity, objectivity, optimality, scientificity, information security, informativeness, dynamism, continuity, comparability, efficiency. It is noted that the theoretical and methodological model of assessment consists of three key organizational and economic blocks: identification, analytical and information and methodological. The integral level of competitiveness of products of PrJSC "Obolon" and PJSC "Carlsberg Ukraine" is calculated.

Keywords: enterprise competitiveness, methodological approach, assessment, competitors, integrated competitiveness indicator.